

Forhandling

Ole M. Nielsen (KRF):

Man må jo sige, at vi i Kristeligt Folkeparti sætter os mellem to stole med sådan nogle ellers meget, meget udmærkede forslag. Vi sætter os mellem de to stole, hvor den borgerlige stol hedder: Vi vil ikke gøre noget for energien, og hvor venstrefløjens hedder: Vi vil ikke gøre noget for virksomhederne. Derfor kan det ikke lade sig gøre at gøre noget, der er godt for virksomhederne og godt for energien på samme tid ved at lave en straksafskrivning på energibesparende foranstaltninger i virksomhederne.

Vi er selvfølgelig dybt skuffede, men ikke helt overraskede over, at det ender sådan. Men vi får altså demonstreret, hvad det her egentlig handler om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 2 (KRF) stemte for, 101 (V, S, DF, KF, SF, RV og EL) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 160: Forslag til lov om ændring af indfødsretsloven. (Ændring af reglerne om nordiske statsborgeres erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring og begrænsning af retsvirkningerne efter indfødsretsloven af en persons flere samtidigt bestående ægteskaber).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 13/3 2002. Første behandling 21/3 2002. Betænkning 2/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 203: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse. Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 24/4 2002. Første behandling 30/4 2002. Betænkning 8/5 2002).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Søren Krarup (DF):

Jeg tager ordet også ved denne behandling af en indfødsretslov, for det første fordi det er ved at blive en tradition, og jeg vil nødig bryde traditioner, for det andet fordi jeg på denne måde kan sige meget klart, at vi i Dansk Folkeparti stemmer imod lovforslaget, og endelig for det tredje fordi der er kommet et udspil, som jeg gerne vil reagere på allerede ved denne lejlighed.

Forholdet er som bekendt, at vi i Dansk Folkeparti hele tiden har været erklærede modstandere af den praksis, der har hersket vedrørende tildeling af dansk indfødsret. Vi har hver gang sagt nej til den meget sjuskede fremgangsmåde, der har været anvendt, og som har sin rod i det såkaldte kontorcirculære, efter hvilket man har delt indfødsret ud i tusindvis, ja, i titusindvis om året. Blot i dette forår bliver ca. 20.000 fremmede med et pennestrøg gjort til danske statsborgere.

Kl. 11.00

Det hele har jo sin rod i grundlovens § 44, hvor det hedder, at dansk indfødsret meddeles ved lov. Denne grundlovsparagraf er naturligvis

indført for at understrege indfødsrettens værdi og vigtighed og i forlængelse heraf for at sikre, at indfødsret skal gennemses og kontrolleres af Folketinget, det højeste organ i dansk folkestyre. Således var det f.eks., da det første indfødsretsudvalg i folkestyrets historie i marts 1850 med formanden N.F.S. Grundtvigs ord omhyggeligt gennemgik ansøgerne og sluttede med at give 10 personer dansk indfødsret.

Siden blev omhuen mindre, og i nyere tid har den været ganske forsvundet, idet man altså med et pennestrøg har meddelt dansk indfødsret til titusinder, som var blevet placeret på loven, uden at Folketingets Indfødsretsudvalg havde haft ringeste mulighed for at gennemgå og kontrollere deres adkomst til at blive danske statsborgere.

Dette er vi nogle stykker, der har påtalt gennem mange år. Forleden skrev jeg en kronik i Berlingske Tidende, hvor jeg kaldte dansk indfødsret for en grim farce, og jeg opfordrede til at ændre den, så den atter kom i overensstemmelse med grundlovens ord og ånd.

Dette har kaldet fru Elisabeth Arnold og fru Elsebeth Gerner Nielsen til i går at stille et forslag i Berlingske Tidende, hvor de, som de skriver, vil tage mig på ordet, idet de fremsætter forslag om, at der simpelt hen skal indføres en lov vedrørende dansk indfødsret, så der er ganske faste regler for tildeling af indfødsret, og at loven så skal igennem de vanlige tre behandlinger her i Folketinget.

Men dette er jo ikke uden videre i overensstemmelse med grundloven. § 44 siger, at indfødsret meddeles ved lov. Det vil sige, at loven skal vedtages i Folketinget, men det siger ikke, at vi skal have en indfødsretslov. Det havde man ikke i 1850. Derimod havde man et udvalg, som ville og kunne gennemgå alle ansøgerne omhyggeligt. Det krævede for det første et begrænset og overskueligt antal ansøgere, og det krævede for det andet udvalgets vilje til at se nøje på ansøgernes baggrund og forudsætninger.

Med mange, mange tusinde ansøgere om året er dette jo ikke muligt. Derfor vil vi i Dansk Folkeparti have antallet af indfødsretsansøgere begrænset til et antal, som udvalget har mulighed for at gennemgå, og vi vil for det andet have understreget Indfødsretsudvalgets pligt til at gennemgå ansøgerne nøje.

Det er ikke nogen indfødsretslov, nej, men det er ensbetydende med at tage grundlovens ord alvorligt, og samtidig er det et udtryk for viljen til at tage ansvaret for Danmark alvorligt, det,

der jo oprindeligt lå i den første indfødsretslovs ord om, at landets børn skal nyde landets brød.

Dette er, hvad vi ønsker. Derfor må jeg sige nej tak til Det Radikale Venstres generøse tilbud om et samarbejde, og derfor, fordi de nuværende forhold under det nuværende kontorcirkulære er aldeles uacceptable, stemmer vi nej til L 203, der er udarbejdet på grundlag af dette kontorcirkulære.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det, der bringer mig på talerstolen, er ordene: en sjusket fremgangsmåde. Jeg vil godt sige, at dermed karakteriserer jo hr. Søren Krarup først og fremmest sit eget arbejde i udvalget, når man bruger udtrykket: en sjusket fremgangsmåde.

I Socialdemokratiet er vi ikke enige i, at sagerne behandles ved en sjusket fremgangsmåde. Tværtimod kan vi konstatere, at der er et flertal i udvalget, som laver nogle retningslinjer sammen med den til enhver tid siddende minister. De retningslinjer lægges til grund for den behandling, som embedsmænd arbejder med sagerne på, og de sager, som man kan sige falder uden for det mønster, som er aftalt af et flertal i udvalget, bliver behandlet i Indfødsretsudvalget.

Derfor er der ingen tvivl om, at ordet sjusket er et led i den sædvanlige skræmmekampagne, som Dansk Folkeparti bruger om behandlingen af disse sager. Jeg synes, det er vigtigt at få pointeret fra Folketingets talerstol, at Dansk Folkeparti er det eneste parti, der mener, at sagerne bliver behandlet på den facon.

Kl. 11.05

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen for er kort bemærkning og derefter hr. Søren Krarup.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

I Det Radikale Venstre tager vi også sagen Danmark alvorligt. Vi synes, det er meget vigtigt, at vi har en reel proces, når det drejer sig om at meddele dansk indfødsret.

Der er faktisk ikke noget, en stat kan beskæftige sig med, der er vigtigere end netop f.eks. at finde ud af: Hvem er det, der skal være borger i det her land; hvem er det, der skal være valgbar; hvem er det, der skal have valget; hvem er det, der skal kunne påtage sig forskellige offentlige job?

Af samme grund er vi kommet frem til, at den måde, vi i dag tager stilling til spørgsmålet om dansk indfødsret på, ikke er ønskelig eller rimelig. Vi mener, at der er en fare for, at reglerne om, hvem der kan få dansk indfødsret, aftales bag lukkede døre. Derfor har vi opfordret til, at der tages en beslutning om at ophøje det såkaldte kontorcirculære til lov.

Men samtidig holder vi selvfølgelig fast i grundlovens § 44, nemlig at indfødsret skal meddeles ved lov. Det vil sige, at den procedure, vi allerede kender, holder vi fast i, men reglerne for, hvornår man kan få indfødsret, mener vi skal vedtages ved en lov.

På den måde får vi tre behandlinger i salen; på den måde kan alle komme til orde. Det vil sige, at vi også sikrer mindretallene ordentlige vilkår for at komme til orde i den demokratiske proces, og det mener vi er afgørende for demokratiets funktionsevne.

Til efteråret vil Det Radikale Venstre fremsætte et beslutningsforslag herom, og til den tid får vi rig lejlighed til at diskutere forslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil sige til hr. Kramer Mikkelsen, at ordet sjusket forholder sig naturligvis til det, der er grundlovens oprindelige intention: At udvalget til meddelelse af indfødsret meget omhyggeligt skulle gennemgå ansøgerne.

Det, der altså er tilfældet i øjeblikket under det nuværende kontorcirculære, som det nuværende lovforslag er udarbejdet under, er jo, at ikke sjuskede, men meget omhyggelige, samvittighedsfulde embedsmænd gennemgår en række skemaer, og ud fra dem sætter de ansøgerne på loven.

Men det er jo ensbetydende med, at Folketingets udvalg, der har pligt til at være omhyggeligt, overhovedet ikke ser ansøgerne, og det vil sige, at de faktisk ikke ved, hvad det er, de stemmer for. Jeg beklager meget, men det kalder jeg sjusket i henhold til det, der er grundlovens intention, og det mener jeg også hr. Kramer Mikkelsen blive nødt til at indrømme. I henhold til hvad grundloven kræver af os, er det sjusket, at vi ikke gennemgår dem nøje.

Må jeg så lige sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen, at vi jo netop i Dansk Folkeparti sammen med regeringen har foretaget en kraftig stramning af indfødsretsreguleringen, og det hilser jeg naturligvis med glæde, for det er nødvendigt at stramme kraftigt.

Men jeg vil som sagt også afvise, at der skulle være tale om, at man i stedet for at være samvittighedsfuld i udvalget skulle lave en særlig lov vedrørende indfødsret. Jeg forstår, at der allerede er folk, der med fuld ret har sagt, at det er i strid med grundloven at lave en særlig indfødsretslov, for grundlovens § 44 siger, at det meddeles ved lov. Det vil sige, at det er her i Folketinget, at udvalget skal fremsætte den lov, det har sat sammen, men det skal ikke være en særlig lov. Det får vi lejlighed til at diskutere yderligere.

Jeg kan også sige, at der på baggrund af de to ærede radikale folketingsmedlemmers artikel, som jeg har her i lommen, var adskillige ting, jeg havde lyst til at sige, bl.a. om deres forståelse af, hvad det er at være dansk – et rent abstrakt begreb, som reducerer Danmark til blot et enkelt beboet område, men ikke til et land, en nation, et folk. Der er mange ting, jeg er uenig i, men det får vi formodentlig lejlighed til at drøfte til efteråret, hvis forslaget kommer frem.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi i Socialdemokratiet synes, at et dansk statsborgerskab er en vigtig sag. Vi mener faktisk, at når en person har levet i Danmark i 10, 20 eller 30 år og vælger at søge dansk statsborgerskab, er det set fra vores synspunkt det ultimative ønske om integration i det danske samfund. Derfor er det en sag, som skal behandles med seriøsitet og en gennemgribende behandling af sagen. Det er der sådan set ikke nogen tvivl om.

Kl. 11.10

Men jeg vil godt sige, at når vi tildeler personer f.eks. førtidspension, foregår det jo i princippet efter de samme principper. Der sidder vi jo ikke i Folketinget og hilser på alle mennesker og ser på alle sager om den førtidspension, som bliver udbetalt. Men vi har en gennemgående og gennemgribende tillid til embedsmænd i det danske samfund både i statsapparatet og også ude i kommunerne. Derfor er det helt betryggende, at der bliver udstukket nogle retningslinjer, og at det så også er den måde, det er foregået på. Så at der skulle være tale om en eller anden form for sjusk eller en sjusket behandlingsform, er vi fuldstændig uenig i.

Men jeg vil da godt sige så meget uden at behandle andre sager, som kommer på dagsordenen senere, at vi er fuldstændig enige i, at de kriterier, som skal ligge til grund for dansk stats-

borgerskab, skal være klare, så der hersker retssikkerhed på området.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Til det allersidste kan jeg kun erklære mig enig, for vi er naturligvis også indstillede på, at kriterierne for opnåelse af dansk statsborgerskab skal være ganske klare, men vi forudsætter altså også en grundigere undersøgelse, end der har været hidtil.

Så vil jeg spørge, om hr. Kramer Mikkelsen måske i fuldt alvor vil sammenligne førtidspension med indfødsret. Jeg synes altså, at det er en lovlig overfladisk sammenligning. Det ene har at gøre med en økonomisk, social foranstaltning, som man har krav på i kraft af sit helbred og sin øvrige sociale tilstand; det andet har at gøre med det, der jo simpelt hen er forudsætningen for at være borger i landet. Jeg mener nok, at det sidste kræver en noget grundigere og mere samvittighedsfuld, omhyggelig undersøgelse end det første.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kramer Mikkelsen for den tredje og sidste korte bemærkning til hr. Krarup.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg brugte det blot som et eksempel på, hvordan vi vælger at lave vores arbejde ud fra den lovgivning, som bliver lavet her i Folketinget. Jeg opfattede, at det, der var tale om hos hr. Søren Krarup, var, at han end ikke havde tillid til de embedsmænd i statsapparatet og det kommunale system, i politiet osv., som vi rent faktisk uddelegerer en form for kompetence til efter en almindelig veltilliretlagt procedure og en lovgivning i Folketinget.

Det er den der usikkerhed, som kaldte mig på talerstolen første gang. Det er den måde, Dansk Folkeparti arbejder på: Man sår mistillid til det system, som vi i virkeligheden selv opbygger her fra Folketingssalen. Jeg synes, det er forkert, at Dansk Folkeparti altid benytter sig af den mekanisme, kunne man sige, hvor man forsøger at så mistillid til, om det nu foregår på betryggende vis. Det gør det.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er hidtil foregået ganske fredeligt, men nu kan jeg godt begynde at blive ophidset på hr.

Kramer Mikkelsen, for det er jo altså den sædvanlige socialdemokratiske trang til at mistænkeliggøre modstandere.

Jeg tror nok, hr. Kramer Mikkelsen må indrømme, at min kritik af dansk indfødsret – dermed også Dansk Folkepartis kritik af dansk indfødsret – har været temmelig gennemgribende, præcis og ikke ude på blot at sprede mistillid eller starte en skræmmekampagne. Jeg synes, det er under lavmålet, og jeg vil sige, at det naturligvis ikke fra vores side er tale om nogen mistillid til embedsmændene.

Jeg sagde, at embedsmændene er loyale, omhyggelige og samvittighedsfulde, men jeg siger, at Folketingets behandling er sjusket, fordi man overhovedet ikke tager den tid, der skal til, og undersøger de forhold, der skal undersøges.

Det er Folketingets hidtidige praksis, jeg vil sprede mistillid til, og det gør jeg ikke i en trang til at mistænkeliggøre, men det gør jeg på baggrund af en ganske bestemt og nøje defineret forståelse af, hvad indfødsret er. Derfor må jeg frabede mig dette yderst ubehagelige forsøg på en mistænkeliggørelse.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Nu kunne man jo godt spørge, hvem det er, der sår mistillid og kommer med mistænkeliggørelser i den her sag.

Hr. Søren Krarup bruger igen ordet sjusk, og jeg skal bare gentage spørgsmålet også fra min kollega, hr. Kramer Mikkelsen: Synes Dansk Folkeparti ikke, det er vigtigt, at der ligger nogle klare retningslinjer for den folketingsbehandling, der skal foregå? Jeg synes sådan set også, det kunne være rart, om ministeren ville komme op og tilkendegive regeringens holdning. Vi er faktisk af den opfattelse, at det retssikkerhedsmæssigt for de mennesker, der søger om dansk statsborgerskab, er væsentligt at vide, hvilke retningslinjer Folketinget behandler deres ansøgning efter, sådan at det ikke blive vilkårlighed, og sådan at det ikke bliver noget subjektivt sjusk.

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg skal gerne gentage, at vi naturligvis er tilhængere af klare retningslinjer, og det er det, vi har udbedt os, men samtidig har vi bedt om, at disse retningslinjer bliver strammere, end de har været hidtil, og vi har især bedt om, at vi undgår

at få ansøgere i et antal, som umuliggør, at vi har mulighed for virkelig at undersøge disse indfødsretsansøgers forhold. Det er, hvad sagen drejer sig om.

Der er fra vores side overhovedet ikke tale om, at vi vil sprede mistillid til embedsmændene, men der er tale om, at bl.a. de skemaer, man udfærdiger for at få dansk statsborgerskab, efter vores mening er ganske overfladiske og overhovedet ikke kommer til bunds i det, der er spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Så er der jo ikke tale om sjudsk, så er der tale om, at Dansk Folkeparti er uenig i de retningslinjer, der ligger for tildelingen af dansk statsborgerskab, og det er jo fair nok. Men så er det det, Dansk Folkeparti skal sige.

Jeg skal så bare understrege, at jeg synes, det er utrolig vigtigt, at regeringen kommer på banen og tilkendegiver, hvorvidt klare retningslinjer er at foretrække på det her område, og om det er noget, vi skal videreføre.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nuvel, hr. Søren Krarup ønsker strammere regler. I Det Radikale Venstre synes vi såmænd, at reglerne er stramme nok. Men det er jo ikke det, det her spørgsmål handler om. Det er ikke det, vi drøfter lige nu.

Det, vi drøfter, er, om de strammere regler skal fremgå af en lov, eller de ikke skal fremgå af en lov. Det er Det Radikale Venstres opfattelse, at reglerne, hvad enten de er stramme eller ej, skal være stringente og klare og fremgå af en lov. Samtidig er det lige så klart, at vi stadig mener, at dansk indfødsret skal meddeles ved sin egen særlige lov, sådan som det allerede foregår.

Reglerne for tildeling af statsborgerskab, stramme eller ej, bør behandles af den lovgivende forsamling, af hele dette Folketing, og ikke bare af en snæver kreds af partier.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg så i Berlingske Tidende i går, at formanden for Indfødsretsudvalget kommenterede de ærede radikale folketingsmedlemmers forslag om en særlig indfødsretslov og tillod sig i al korthed at sige, at hun mente, at forslaget var stillet, fordi Det Radikale Venstre ikke længere kunne be-

stemme. Jeg må tilstå, at jeg aner den samme interesse.

Jeg vil sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen, at naturligvis er den tildeling af statsborgerskab, som jeg taler for, og som bygger på grundlovens § 44, hvor det altså er Indfødsretsudvalget, der sætter folk på loven, et udtryk for respekt for loven, men altså samtidig et udtryk for, at det altid er et flertal her i Folketinget, der bestemmer, hvordan loven skal se ud. Det er det, der sker i det udvalg, der altså har lavet et forlig eller et kontorcirculære, som det hed tidligere. Det har overhovedet ikke – synes jeg – nogen som helst parlamentarisk pondus at ville lave en særlig indfødsretslov. Jeg mener tværtimod, at det er et brud på det, der er grundlovens intention.

Så vil jeg lige sige ganske kort til fru Sandy Brinck, at det er altså træls, jeg tror, det er tredje gang, jeg nu skal sige, at når jeg bruger ordet sjudsk, er det i henhold til selve paragraffens intention. Den sigter efter, at udvalget omhyggeligt skal gennemgå de enkelte, sådan som det fra begyndelsen var tilfældet.

Det er aldeles ikke en kritik eller en mistænkeliggørelse af embedsmænd og lignende, men det er en understregning af, at betingelserne har været overfladiske, og at man ikke har taget sig tiden og måske i kraft af ansøgernes antal ikke har haft den mulighed for at gennemgå ansøgerne grundigt, og det vil sige bevilge dem indfødsret med føje.

Kl. 11.20

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen for den tredje og sidste korte bemærkning, og det samme er tilfældet for fru Sandy Brinck.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Dette er en ren tilståelsessag for Det Radikale Venstre: Vi burde have fremsat det forslag for længe siden, også på det tidspunkt, hvor der rent faktisk var nogle brede forlig. Jeg beklager på partiets vegne, at vi ikke har gjort det, men det er jo trods alt bedre at gøre det nu end aldrig. Så må jeg lige gøre opmærksom på, at det af gode grunde først er til efteråret, vi kan fremsætte det.

Det, der er os så inderlig imod, er selvfølgelig, at reglerne for noget af det vigtigste, en stat kan beskæftige sig med, nemlig tildeling af dansk statsborgerskab, kan vedtages i en lukket forsamling uden nogen som helst form for of-

fentlighed, uden udvalgsbilag, uden deputationer, uden tre behandlinger her i salen. Indrømmet, det kan selvfølgelig sagtens føre til, at det fortsat er et snævert flertal, der vedtager reglerne, men processen har været demokratisk, og det er en demokratisk proces, vi ønsker.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Hr. Søren Krarup taler altså for, at Folketinget skulle sagsbehandle hver enkelt personsag, uden at vi forlods havde opstillet nogle kriterier, som vi har i dag. Den eneste fordel, jeg umiddelbart kan se, er, at så ville hr. Søren Krarup møde den 75-årige demente kvinde, som er traumatiseret, og som af den grund ikke kan tale dansk. Så ville hr. Søren Krarup møde de mennesker, som vi i dag giver en dispensation, fordi de har nogle psykiske og fysiske lidelser, som gør, at de ikke kan lære det danske sprog.

Vi har jo heller ikke tidligere sendt fransklærere ud på den tidligere statsanstalt Brejninge og sagt: værsø to at lære dem fransk. Der er faktisk nogle grunde til, at der er nogle blandt de mennesker, som ikke kan det danske sprog, og det kunne måske være en fordel, at hr. Søren Krarup mødte de menneskelige skæbner.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er netop opgaven for Folketingets Indfødsretsudvalg at sætte sig ind i de enkelte skæbner, og jeg må sige til fru Sandy Brinck, at en ældre kvinde, der ikke kan tale dansk, kan jeg have megen medlidenhed med, men jeg ville ikke give hende dansk statsborgerskab. Det er nemlig et ufravigeligt krav til en, der skal have dansk statsborgerskab, at man taler dansk, ellers skal man ikke være dansk statsborger.

Må jeg så sige, at da Grundtvig i marts måned i 1850 er ordfører for det første Indfødsretsudvalg, meddeler han, at man giver indfødsret til 10 personer, seks skandinaver, tre tyskere og en englænder, hvor man omhyggeligt har gennemgået deres forhold, har sagt god for dem og accepteret, at de bliver danske statsborgere.

Det skal naturligvis være noget tilsvarende. Jeg forlanger ikke nødvendigvis, at det skal være det samme ringe antal, selv om jeg ville ønske det, men det er i hvert tilfælde noget tilsvarende, nemlig en nøje gennemgang af de enkelte ansøgere, Indfødsretsudvalget skal foretage.

Det sker da naturligvis på baggrund af klare forhåndsbetingelser for, hvem der kan få dansk indfødsret, sådan at man på forhånd har sagt, at de, der ikke taler dansk, ikke kan blive danske statsborgere.

Må jeg så lige sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen, der taler om, at det er en lukket forsamling, når et flertal i salen her vedtager et indfødsretsforlig: Så kunne man jo lige så godt kalde Folketinget for en lukket forsamling, for det er altså det flertal, der er fremgået af de frie, åbne folketingsvalg, der laver dette forlig. Er det lukket? Det er jo dog et flertal, der er opstået ved frie og åbne valg, og at det så i fællesskab aftaler, hvordan de synes, forholdene skal være, kan da aldrig betegnes dels som lukket, dels som værende i strid med parlamentarisk praksis.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Det lovforslag, vi har til anden behandling, er lov om indfødsrets meddelelse, og som det vist er fremgået, er den lov af en ganske anden karakter end alle andre love, vi behandler i dette ting.

Kl. 11.25

Den drejer sig om et antal navngivne personer, og vi vedtager her i Folketinget, at disse personer skal have dansk indfødsret. De får det så i kraft af grundlovens § 44, hvor der står, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov.

Jeg vil godt ligesom andre tage afstand fra hr. Søren Krarups karakteristik af Folketingets arbejde i de her sager, men også sige, at der er forskellige holdninger til, hvilke krav der skal stilles til de mennesker, der skal have dansk statsborgerskab.

Det Konservative Folkeparti har ikke været med i det flertal, der stod bag det tidligere kontorcirkulære. Vi accepterede, at det var der, og respekterede, at det var der, men vi har haft en anden holdning.

Nogle af de krav, Det Konservative Folkeparti gerne havde set der var stillet til udlændinge, bl.a. bedre danskundskaber, strengere krav til, om man måtte have begået kriminalitet, strengere krav til, om man måtte have gæld til offentlige, er der nu et flertal, der er enige med os i. Det er vi utrolig glade for, og derfor er vi så med i de retningslinjer, der fremover kommer til at gælde.

Det har været nævnt, at det skal være synligt og offentligt, hvilke retningslinjer der er. Jeg tror

ikke, at nogen af de tre partier, der har lavet en aftale, har tænkt sig at holde dem hemmelige. De har f.eks. været offentliggjort ved et pressemøde. Jeg kan også forestille mig, at det alle mulige andre steder bliver tilgængeligt, hvad det er for nogle retningslinjer.

Jeg er i øvrigt af den opfattelse, at vi skal gå væk fra at bruge ordet kontorcirkulære, for det er overhovedet ikke noget cirkulære, og det giver en forkert opfattelse af det hele.

Lad mig så sige om det radikale forslag: Efter min opfattelse af tingene er det ikke i overensstemmelse med grundlovens bestemmelse om, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Sådan som jeg forstår lovforslaget, skulle der dér klart og tydeligt stå, hvilke krav der skal være opfyldt, hverken mere eller mindre, således at man altså efter en sådan lov skulle kunne få retskrav på at få tildelt dansk statsborgerskab. Hvis det ikke er meningen, ser jeg ikke helt ideen i en indfødsretslov.

I øvrigt har vi en indfødsretslov, hvor der står visse ting om nogle mennesker, som meget lettere kan få dansk indfødsret.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu vil jeg benytte lejligheden, fordi Grundtvig er blevet citeret et par gange og ofte bliver det, ikke af fru Else Theill Sørensen, til at sige, at Grundtvig har sagt mange ting. Han har bl.a. også sagt, at kvinder ikke skulle have stemmeret, og jeg går ikke ud fra, at det er et citat, som hr. Søren Krarup vil benytte her fra talerstolen.

Fru Else Theill Sørensen afviser de holdninger, som hr. Søren Krarup gav til kende i sin ordførertale, og så vil jeg godt spørge: Hvordan skal det så gå fremover? Man er ikke enig med regeringens parlamentariske grundlag, der er ikke noget kontorcirkulære, der er ikke noget grundlag for arbejdet fremover, når det kontorcirkulære bortfalder. Jeg vil godt spørge: Hvordan vil Det Konservative Folkeparti stille sig?

Det harmonerer jo ikke det her. Der har været et kontorcirkulære, som har bygget på et bredt flertal i Folketinget, hvori bl.a. Socialdemokratiet er indgået. Det er der årelange traditioner for. Nu vælger Det Konservative Folkeparti og Venstre altså at opsigte den aftale, men man har tilsyneladende en aftale med Dansk Folkeparti, som man i øvrigt ikke er politisk enig med.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nu bragte fru Else Theill Sørensen selv det radikale forslag om at lave en egentlig lovfæstelse af kontorcirkulærets regler på bane, så derfor må jeg også have lov at gå op og sige, at der er intet i grundloven, der forhindrer Folketinget i at fastsætte regler ved lov, som skal beskrive, hvad det er for betingelser, der skal være opfyldt, for at få dansk statsborgerskab. Intet!

Det kontorcirkulære, som findes, er selvfølgelig altid en afspejling af, hvad der er flertal for i det danske Folketing, og det er for så vidt helt i orden. Men det ville jo være rart, hvis det var nogle betingelser, som vi kunne få drøftet her i Folketingssalen og gennemgået ordentligt i et udvalg.

Kl. 11.30

F.eks. er der i den nye aftale, der er lavet, en passus, som jeg citerer fra hukommelsen, fordi jeg ikke har teksten foran mig, hvor det står beskrevet, at nogle af de perioder, man kan have været udenlands, skal opregnes på den måde, at det kun er, hvis man har tjent danske interesser, at den pågældende periode tælles med i den ene eller den anden gruppe. Der er ikke en levende sjæl, som kan vide, hvordan Folketinget skal bedømme, om man har tjent danske interesser, når man har været i udlandet eller ej. Hvem ved, hvordan det skal fortolkes? Det er ikke noget, der har været gennemgået i Folketingets udvalg. Der er ingen, der har været hørt om det, og ingen har stillet spørgsmål om det. Vi må bare regne med, at der sidder nogle stakkels embedsmænd, som skal prøve at finde ud af, hvordan det skal fortolkes.

Det er et eksempel på, at det ville have været godt at have haft en klar lovgivning med tre behandlinger i Folketingssalen og udvalgsbehandling og hele svineriet, som vi kender det.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg synes, det er så interessant, når man kommer ind på historie, for der kan dukke ting op.

Jeg bliver meget, meget imponeret over hr. Kramer Mikkelsens viden om Grundtvig, der skulle have sagt, at kvinder ikke måtte få stemmeret. Så vidt jeg ved, var Grundtvig den, som i grunden var den første i dansk offentlighed, der netop sagde det modsatte.

Hvis hr. Kramer Mikkelsen har læst Grundtvigs anmeldelse af Clara Raphaels roman Tolvs breve i Danskeren i 1850, vil han vide, at

Grundtvig netop var en stærk tilhænger af, at kvinder også skulle have mulighed for at ytre sig.

Må jeg have lov at stille hr. Kramer Mikkelsen det direkte spørgsmål: Hvor har Grundtvig sagt det?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nu er det jo faktisk korte bemærkninger til den konservative ordfører, men der må være lidt dispensationsmuligheder.

Fru Else Theill Sørensen for at svare.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg skal af mange grunde afholde mig at svare på, hvad Grundtvig har sagt og hvornår.

Men jeg vil sige til fru Arnold, at der selvfølgelig bliver nogle klare retningslinjer; de bliver ikke skjult, de bliver nøjagtig lige så klare som retningslinjerne i det kontorcirkulære, der gælder nu.

Om det nuværende kontorcirkulære hører jeg så, at K og V nu bare render fra et forlig. Nej, det er hverken opsagt eller rendt fra. Det udløber pr. 1. juli. Det blev nævnt, at der var tale om at opsigte, men det udløber simpelt hen.

Med hensyn til det med at være udenlands skal det da nok blive skrevet ned. I øvrigt kunne jeg forestille mig, at det lige præcis er sådanne sager, vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold, hvor der kan være tvivl, som stadig kommer over i udvalget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne lige slå én ting fast over for fru Else Theill Sørensen: Det Radikale Venstre har ikke anklaget nogen som helst for forligsbrud. Det her er en regulær aftale, som har bestået i adskillige år, og som udløber i år. Det har vi hele tiden vidst, og at der er et andet flertal, som vil noget andet, end Det Radikale Venstre vil, bøjer vi os naturligvis fuldstændig for. Sådan er demokratiets spilleregler, ingen bebrejdelser af nogen art for det.

Det, vi gerne vil have, er en egentlig diskussion i Folketinget og i udvalgene med bilagsnumre og det hele, hvor vi har en grundig udvalgsbehandling om reglerne. Vi vil gerne være med til at debattere det, og det håber vi også at Det Konservative Folkeparti gerne vil, når vi fremsætter forslaget til efteråret.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg håber heller ikke, at jeg har anvendt udtrykket brudt forlig eller noget, for det har jeg slet ikke haft intentioner om, men netop sagt, at en aftale er udløbet, og det er fair nok. Så finder man nogle andre parter at enes med.

Problemet er jo blot, at her virker det, som om den part, man mener man enes med, enes man ikke med, for man går på talerstolen og taler imod den part.

Det, der er vores usikkerhed i Socialdemokratiet, som jo har været med til at lave forlig omkring det her i årevis, er: Forventer regeringspartierne nu, at vi skal sidde i Indfødsretsudvalget og agere stemmekvæg for en politik, som man tilsyneladende ikke kan blive enig med sit parlamentariske grundlag om? Er det det, man forventer? For så synes jeg da, at det er en underlig arbejdsform. Så burde man da indkalde Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og andre partier til forhandling om: Hvordan skal det her arbejde fremover køre? Det er da ikke rimeligt, at man tilsyneladende laver en eller anden form for aftale med Dansk Folkeparti og vi andre i øvrigt blot skal agere stemmekvæg.

Kl. 11.35

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg skal først over for fru Arnold beklage, at jeg for hurtigt kom til at antyde noget med forligsbrud. Ordet opsigte blev nævnt. Det er et forlig, der er udløbet. Lad os ikke tale mere om det.

Det, jeg var uenig med hr. Søren Krarup om, var karakteristikkene af Folketingets arbejde, og det kan man vel godt være uenig om, selv om man er enig om nogle andre ting.

Så vil jeg sige til både fru Arnold og hr. Kramer Mikkelsen, at jeg har tænkt mig som formand for Indfødsretsudvalget – hvis jeg nu ellers også er det efter sommerferien – at tage initiativ til, at vi starter sæsonen så at sige med grundige drøftelser, hvor vi af embedsmænd også bliver orienteret om denne helt særlige stilling, som Folketingets Indfødsretsudvalg har, sådan at eventuelle nye medlemmer og nogle, der har ganske kort tid på bagen, og nogle, der er mere erfarne, sammen kan drøfte, hvad det i grunden er, der foregår, når en lov om indfødsret bliver til, for det er jeg sikker på vil være frugtbart at få diskuteret helt uden konkrete sager, men alene selve problemkomplekset omkring lovforslagenes tilblivelse.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det sidste vil vi da gerne kvittere for og sige, at det synes vi er en god idé. Det vil være glimrende, hvis formanden vil tage initiativ til det. Der kan da være meget god grund til at indlede arbejdet på den måde.

Men det, der har bragt mig på talerstolen flere gange, er det her med det politiske flertal, som jeg kunne forstå at Det Konservative Folkeparti kunne konstatere der var.

Jeg er lidt interesseret i at vide, og det tror jeg da, mange mennesker er også uden for det her hus: Hvad er det for et flertal? Jeg har indtryk af, at det flertal er noget, man forventer vil komme, når Socialdemokratiet stemmer på den rigtige måde, på et eller andet tidspunkt, efter at man i øvrigt ellers har lavet en aftale med Dansk Folkeparti.

Det, vi er interesseret i at vide, er: Hvorfor har regeringen den tendens til at føre en sådan blokpolitik på det her område? Hvorfor skal årelange traditioner brydes, og hvorfor vil man føre blokpolitik på det her udlændingeområde i stedet for at forhandle bredt i Folketinget og skaffe et politisk flertal, som i øvrigt er anstændigt?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Med hensyn til nogle, der laver en aftale: Jamen de partier, der har lavet den aftale, repræsenterer et flertal. Jeg ved godt, hvad der er hr. Kramer Mikkelsens problem i den her sag, men vi må sige, at den måde, lov om indfødsrets meddelelse bliver til på, er jo netop ved, at udvalget hjælper ministeren med kun at sætte sådanne personnavne på, som man er sikker på bliver vedtaget her i Tinget. Derfor har det altså en helt anden karakter end andre forlig.

Det er ikke, fordi jeg ikke vil tale om det her, men jeg synes måske, det egner sig bedre til et lidt andet forum. Jeg synes, det har en helt anderledes karakter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 13 stemte for, 83 imod.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 13 stemte for, 83 imod.

Kl. 11.40

Ændringsforslag nr. 9 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 13 stemte for, 88 imod.

Ændringsforslag nr. 5 og 7 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 og 6 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 85: Forslag til lov om ændring af integrationsloven.

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 7/2 2002. Første behandling 26/2 2002. Betænkning 14/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.